32006D0677

ODLUKA KOMISIJE

od 29. rujna 2006.

o određivanju smjernica kojima se propisuju kriteriji za provođenje revizije u skladu s Uredbom (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o službenom nadzoru koji se provodi radi provjere pridržavanja propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja

(priopćena pod brojem dokumenta C(2006) 4026)

(Tekst značajan za EGP)

(2006/677/EZ)

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenom nadzoru koji se provodi radi provjere pridržavanja propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja ([1]), a posebno njezin članak 43. stavak 1. točku i.,

nakon savjetovanja sa Stalnim odborom za prehrambeni lanac i zdravlje životinja,

budući da:

(1) Uredbom (EZ) br. 882/2004, a posebno njezinim člankom 4. stavkom 6., nadležna tijela država članica dužna su provesti unutarnju reviziju ili vanjsku reviziju kako bi osigurale ostvarivanje ciljeva te Uredbe.

(2) Komisija je dužna utvrditi smjernice kojima se propisuju kriteriji za provođenje revizija iz članka 4. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 882/2004 i pritom odražavati standarde i preporuke relevantnih međunarodnih tijela u pogledu organizacije i djelovanja nadležnih službi. Smjernice nisu obvezujuće već služe pružanju korisnih smjernica državama članicama pri provedbi Uredbe (EZ) br. 882/2004.

(3) Europski odbor za normizaciju (CEN) i Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) razvili su standarde, čije su značajke primjerene u smislu uspostavljanja smjernica,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Smjernice koje utvrđuju kriterije za provođenje revizija službene kontrole radi provjere pridržavanja propisa o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja iz članka 4. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 882/2004 predviđene su u Prilogu.

([1]) SL L 165, 30.4.2004., str. 1., ispravljeno u SL L 191, 28.5.2004., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 776/2006 (SL L 136, 24.5.2006., str. 3.).

Smjernice se primjenjuju ne dovodeći u pitanje članke od 41. do 49. Uredbe Komisije (EZ) br. 796/2004 ([1]).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 29. rujna 2006.

Za Komisiju
Markos KYPRIANOU
Član Komisije

([1]) SL L 141, 30.4.2004., str. 18.

PRILOG

SMJERNICE ZA SUSTAVE REVIZIJA NADLEŽNIH TIJELA

Sadržaj

1. SVRHA I CILJ

2. POZADINA I PRAVNA OSNOVA

2.1. Članak 4. stavak 6.: operativni kriteriji za nadležna tijela

2.2. Članak 2. stavak 6.: definicija „revizije”

3. DEFINICIJE

4. OPĆE SMJERNICE

5. PRIRODA POSTUPKA REVIZIJE

5.1. Sustavni pristup

5.2. Transparentnost

5.3. Nezavisnost

5.4. Neovisna procjena

6. PROVEDBA POSTUPKA REVIZIJE

6.1. Opća načela: (a) udovoljavanje planiranim mjerama; (b) učinkovita provedba; (c) prikladnost za postizanje ciljeva

6.2. Izvještavanje o reviziji

6.3. Praćenje rezultata revizije

6.4. Rezultati revizije i primjena najboljih praksi

6.5. Resursi

6.6. Stručnost revizora

1. Svrha i cilj

Ovim se smjernicama savjetuje o prirodi i provedbi sustava revizije od strane nadležnih nacionalnih tijela. Svrha sustava revizije je provjeriti provode li se službene kontrole koje se odnose na propise o hrani i hrani za životinje te pravila o zdravlju i dobrobiti životinja učinkovito i jesu li prikladne za postizanje ciljeva relevantnog zakonodavstva, uključujući udovoljavanje nacionalnim planovima kontrole.

Ovim se smjernicama nastoje utvrditi načela za praćenje, umjesto propisivanja detaljnih metoda čiji je cilj olakšavanje njihove primjene na raznolikost kontrolnih sustava država članica. Odabrane metode za primjenu načela ovih smjernica mogu varirati s obzirom na veličinu, prirodu, broj i složenost nadležnih tijela odgovornih za službene kontrole u svim državama članicama.

2. Pozadina i pravna osnova – Uredba (EZ) br. 882/2004

Ovim se smjernicama utvrđuju kriteriji za provođenje revizije predviđene u članku 4. stavku 6. Uredbe (EZ) br. 882/2004. U tom su smislu sljedeći izvodi iz te Uredbe bitni:

2.1. *Članak 4. stavak 6.: operativni kriteriji za nadležna tijela*

„Nadležna tijela provode unutarnje revizije ili mogu provesti vanjske revizije i poduzimaju prikladne mjere na temelju njihovih rezultata kako bi osigurale ostvarivanje ciljeva ove Uredbe. Te revizije podliježu neovisnoj kontroli i provode se na transparentan način.”

2.2. *Članak 2. stavak 6.: definicija „revizije”*

„ „Revizija” znači sustavno i nezavisno preispitivanje kako bi se odredilo udovoljavaju li djelatnosti i uz njih vezani rezultati planiranim mjerama i provode li se ti dogovori učinkovito te jesu li primjereni za postizanje ciljeva.”

3. **Definicije**

Za potrebe ovih smjernica, primjenjuju se definicije utvrđene u članku 2. Uredbe (EZ) br. 882/2004, člancima 2. i 3. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), ISO 19011:2002 ([2]) 4 i ISO 9000:2000 ([3]).

Posebice treba primijetiti slijedeće definicije iz ISO 19011:2002 i ISO 9000:2000:

„*Kriteriji za reviziju*” znači skup politika, postupaka ili zahtjeva koji se koriste kao referenca s kojim se uspoređuje revizorski dokaz, tj. standard na temelju kojeg se procjenjuju djelatnosti revidiranog subjekta.

„*Revizorski plan*” znači opis djelatnosti i pravila za reviziju.

„*Revizorski program*” znači skup jedne ili više revizija koje se planiraju za određeni vremenski okvir i koje su usmjerene prema određenoj svrsi.

„*Revizorski tim*” znači jedan ili više revizora koji provode reviziju, uz, ako je to potrebno, podršku tehničkih stručnjaka.

„*Revidirani subjekt*” znači organizacija koja se revidira.

„*Revizor*” znači osoba nadležna za provođenje revizije.

„*Popravna radnja*” znači radnja kojom se uklanja uzrok utvrđene nesukladnosti ili druge neželjene situacije.

„*Preventivna radnja*” znači radnja kojom se uklanja uzrok moguće nesukladnosti ili druge neželjene situacije.

„*Tehnički stručnjak*” znači osoba koja revizorskom timu pruža specifična znanja ili ekspertizu.

Za potrebe ovih smjernica, primjenjuju se sljedeće definicije:

„*Revizorsko tijelo*” znači tijelo koje provodi postupak revizije. Ono može biti unutarnja ili vanjska zasebna jedinica.

„*Postupak revizije*” znači skup aktivnosti opisanih u odjeljku 5.1. (Sustavni pristup).

„*Sustav revizije*” znači kombinacija jednog ili više revizorskih tijela koja provode postupak revizije unutar ili preko nadležnog tijela.

„*Proizvodni lanac*” znači cijeli proizvodni lanac koji uključuje sve „faze proizvodnje, prerade i distribucije” kako je određeno u članku 3. stavku 16. Uredbe (EZ) br. 178/2002.

4. **Opće smjernice**

Ako se u državu članicu uvodi kombinacija sustava revizije, trebaju se uvesti mehanizmi kako bi se osiguralo da sustavi revizije obuhvate sve kontrolne postupke na temelju Uredbe (EZ) br. 882/2004, uključujući zdravlje i dobrobit životinja i to u svim fazama proizvodnog lanca za hranu i hranu za životinje, te uključujući djelatnosti svih uključenih agencija ili nadzornih tijela.

([1]) SL L 31, 1.2.2002., str. 1.
([2]) „Smjernice za reviziju kakvoće i/ili sustava upravljanja okolišem”, objavila Međunarodna organizacija za normizaciju, 1. listopada 2002.
([3]) „Sustav upravljanja kakvoćom – Osnovice i rječnik”, objavila Međunarodna organizacija za normizaciju, prosinac 2000.

Posebice, kada se kontrolne zadaće povjere kontrolnom tijelu, a nadležno tijelo je izabralo da revidira umjesto da pregledava kontrolno tijelo, tada ugovorne obveze tog ovlaštenog tijela trebaju uključiti prihvaćanje revizorskih zahtjeva i uvjeta.

Uz posebne smjernice određene u ovom dokumentu, za opće se smjernice treba uputiti na ISO 19011:2002.

5. **Priroda postupka revizije**

5.1. *Sustavni pristup*

Sustavni bi se pristup trebao primijeniti na planiranje, provođenje, praćenje i upravljanje revizijama. U tu svrhu, postupak revizije treba:

— biti rezultat transparentnog procesa planiranja koji identificira prioritete temeljene na riziku u skladu s odgovornostima nadležnog tijela u skladu s Uredbom (EZ) br. 882/2004,

— predstavljati dio revizorskog programa koji osigurava primjereno obuhvaćanje svih relevantnih područja aktivnosti i svih relevantnih nadležnih tijela unutar sektora obuhvaćenih Uredbom (EZ) br. 882/2004, uz primjerenu učestalost na temelju procjene rizika tijekom razdoblja koje nije duže od pet godina,

— biti podupiran dokumentiranim postupcima revizije i evidencijom kako bi se osigurala dosljednost između revizora i pokazalo da se slijedi sustavni pristup,

— uključiti postupke za stvaranje revizorskih nalaza, uključujući utvrđivanje dokaza udovoljavanja i neudovoljavanja, prema potrebi, te za pripremu, prihvaćanje i dostavu izvješća revizije,

— uključiti postupke za pregled zaključaka revizije, radi utvrđivanja prednosti i slabosti kontrolnog sustava, širiti primjere najbolje prakse i osigurati praćenje popravnih i preventivnih radnji,

— biti praćen i pregledavan kako bi se osiguralo postizanje ciljeva revizorskog programa te radi utvrđivanja mogućnosti za unapređenje.

Ako je unutar države članice predviđeno više od jednog revizorskog programa, treba poduzeti mjere za osiguravanje učinkovite koordinacije takvih programa, kako bi se osigurao cjeloviti revizorski postupak u svim relevantnim nadležnim tijelima. Revizorski program(i) trebaju obuhvatiti sve relevantne razine hijerarhije nadležnog tijela.

5.2. *Transparentnost*

Kako bi se pokazalo da je postupak revizije transparentan, dokumentirani postupci trebaju posebno uključiti jasno definirani postupak planiranja revizije, kriterije za reviziju i mehanizme za odobravanje revizorskog izvješća i njegovu distribuciju.

Upravljanje i provedba postupka revizije trebaju biti transparentni za sve interesne skupine. Posebice, treba postojati potpuna transparentnost između revizorskog tijela i revidiranog subjekta. Osiguravanje transparentnosti postupka revizije u odnosu na interesne skupine pomaže širenju podataka, a posebno kad je riječ o razmjeni najbolje prakse unutar i između nadležnih tijela.

Države članice trebaju donijeti odgovarajuće mjere za osiguravanje transparentnosti njihovih sustava revizije, uzimajući u obzir nacionalne pravne i druge zahtjeve. U tu svrhu, države članice trebaju uzeti u obzir poticanje praksi koje poboljšavaju transparentnost postupka. Neki primjeri takvih postupaka navedeni su u Tablici ispod. Prilikom odlučivanja o takvim mjerama, države članice trebaju uravnotežiti potrebu za transparentnošću s rizikom ugrožavanja sposobnosti sustava revizije da ostvari svoje ciljeve. Kako bi se optimizirale prednosti transparentnosti, treba je kombinirati s uravnoteženim izvješćivanjem, koje je pravilna mješavina provjerene usklađenosti (pozitivnih nalaza) i područja za poboljšanje (negativnih nalaza).

Tablica

Primjeri djelovanja koja poboljšavaju transparentnost postupka revizije

Aktivnosti revizorskog tijela	Revidirani subjekt	Unutar nadležnog tijela	Između nadležnih tijela (unutar država članica)	Javne i druge interesne skupine
Pristup dokumentiranim postupcima revizorskog tijela	✓	✓	✓	
Konzultacije o planiranju revizorskog programa	✓	✓	✓	
Objavljivanje revizorskog programa	✓	✓	✓	✓
Dostavljanje revizorskog programa	✓	✓		
Prilika za očitovanje na nacrt revizorskog izvješća	✓	✓		
Distribucija konačnog revizorskog izvješća	✓	✓	✓	
Objavljivanje očitovanja revidiranog subjekta na nacrt izvješća		✓	✓	✓
Objavljivanje konačnog revizorskog izvješća	✓	✓	✓	✓
Objavljivanje sažetaka konačnih revizorskih izvješća i godišnjeg izvješća	✓	✓	✓	✓
Objavljivanje plana djelovanja revidiranog subjekta	✓	✓	✓	✓
Objavljivanje rezultata praćenja revizije	✓	✓	✓	✓

Napomena: Države članice trebaju odabrati postupke (prvi stupac) i stupanj do kojega se one primjenjuju (preostali stupci) primjereno njihovim specifičnim okolnostima.

5.3. *Neovisnost*

Revizorska tijela trebaju biti slobodna od bilo kakvih komercijalnih, financijskih, hijerarhijskih, političkih ili drugih pritisaka koji bi mogli utjecati na njihovu procjenu ili na ishod postupka revizije. Sustav revizije, revizorsko tijelo i revizori trebaju biti neovisni u odnosu na aktivnosti koje se revidiraju i slobodni od pristranosti i sukoba interesa. Revizori ne smiju revidirati područja ili aktivnosti za koja su izravno odgovorni.

Sva relevantna nadležna tijela trebaju uvesti zaštitne mehanizme kako bi se osiguralo da odgovornost i pouzdanost u pogledu revizije i kontrolnih aktivnosti, poput upravljanja i nadzora sustava službenih kontrola, budu u dovoljnoj mjeri jasni.

Ako revizorski tim daje preporuke za popravne i preventivne radnje, revidirani subjekt bira metode koje se primjenjuju za takvu radnju. Aktivno uključivanje revizorskog tima u daljnje praćenje treba biti ograničeno na procjenu prikladnosti plana djelovanja i učinkovitosti popravne i preventivne radnje. Revidirani subjekti ne smiju se naći u prilici da onemoguće revizorski program, nalaze ili zaključke. Oni se trebaju konzultirati o nacrtu izvješća i njihovi se komentari trebaju uvažiti od strane revizorskog tijela. Kad je to primjereno, ti se komentari trebaju uzeti u obzir na transparentan način.

Sljedeće točke mogu pomoći pri osiguravanju da postupak revizije štiti neovisnost i revizorskog tijela i revizorskog tima:

— treba se osigurati jasno, dokumentirano ovlaštenje koje omogućuje dostatne ovlasti za provođenje revizije,

— ni revizorsko tijelo ni revizorski tim ne smiju biti uključeni u upravljanje ili nadziranje kontrolnih sustava koji se revidiraju,

— za vanjske revizije, revizorsko tijelo i revizorski tim trebaju biti vanjski i neovisni od organizacijske hijerarhije revidiranog subjekta,

— za unutarnje revizije, sljedeća se opća načela trebaju primjenjivati kako bi se osigurala neovisnost i transparentnost postupka:

  — revizorsko tijelo i revizorski tim trebaju odrediti čelnici nadležnog tijela,

  — revizorsko tijelo i/ili revizorski tim trebaju izvještavati čelnike nadležnog tijela,

  — potrebno je provoditi provjeru kako bi se osiguralo da ne postoji sukob interesa niti za revizorsko tijelo niti za revizorski tim.

Neovisna revizorska tijela trebaju biti vanjska ili odvojena od upravljanja revidiranim aktivnostima. Unutrašnja revizorska tijela trebaju izvještavati najviše rukovoditelje unutar organizacijske strukture.

Ako je tehnička stručnost potrebna za reviziju dostupna samo unutar nadležnog tijela, treba poduzeti mjere kako bi se osiguralo da revizorski tim ostane neovisan. Ako se kontrolne aktivnosti organiziraju na regionalnoj osnovi, tehnički stručnjaci se mogu zamijeniti kako bi se osigurala njihova neovisnost.

5.4. *Nezavisna procjena postupka revizije*

Kako bi se provjerilo ostvaruje li svoje ciljeve, postupak revizije treba biti podložan procjeni od strane neovisne osobe ili tijela. Takva neovisna osoba ili tijelo trebaju imati dostatne ovlasti, stručnost i sredstva za učinkovito provođenje tog zadatka. Pristupi neovisnoj procjeni mogu varirati ovisno o aktivnostima ili nadležnom tijelu. Ako je uspostavljeno tijelo ili odbor s ciljem neovisne procjene postupka revizije, jedna ili više neovisnih osoba trebaju biti članovi takvog tijela ili odbora. Takve neovisne osobe trebaju imati pristup postupku revizije i biti ovlaštene da mu u potpunosti pridonose. Potrebno je poduzeti radnje za ispravljanje bilo kakvih nedostataka koje u postupku revizije utvrde neovisna osoba ili tijelo.

6. **Provedba postupka revizije**

6.1. *Opća načela: (a) udovoljavanje planiranim mjerama; (b) učinkovita provedba; (c) prikladnost za postizanje ciljeva*

Kako bi ispunjavao zahtjeve članka 4. stavka 6. Uredbe (EZ) br. 882/2004, sustav revizije treba pokrivati sljedeće tri točke određene u članku 2. stavku 6.:

(a) Provjera udovoljavanja planiranim mjerama radi osiguravanja da se službene kontrole provode kako je planirano i da se slijede sve upute ili smjernice koje su dane osoblju koje provodi kontrole. To se većinom može provoditi pregledom dokumentacije, ali također zahtijeva provjeru na licu mjesta. Revizorski tim zahtijeva dobro opće revizorsko znanje i vještine kako bi se bavio tim ciljem revizije;

(b) Provjera učinkovite provedbe planiranih mjera. Kako bi se procijenila učinkovitost, to jest opseg do kojega su planirani rezultati postignuti, mora se uključiti operativna provedba na licu mjesta. To treba uključiti procjenu kvalitete i dosljednosti kontrola i treba uključiti revizorske radnje na licu mjesta. Revizorski tim zahtijeva relevantnu tehničku stručnost za ostvarivanje revizorskog cilja;

(c) Sustav revizije također treba nastojati procijeniti jesu li planirane mjere prikladne za postizanje ciljeva Uredbe (EZ) br. 882/2004, a posebno jedinstveni integrirani višegodišnji nacionalni plan kontrole. Navedeno treba uključivati procjenu prikladnosti službenih kontrola u vezi s, primjerice, njihovom učestalošću i primijenjenim metodama, uzimajući u obzir strukturu proizvodnog lanca/proizvodnih lanaca, proizvodnu praksu i obim proizvodnje. Revizorski tim treba posjedovati dostatno znanje i razumijevanje sustava koji se revidira, uz relevantnu tehničku stručnost za ostvarivanje revizorskog cilja.

Kako bi se ocijenilo jesu li planirane mjere prikladne za postizanje ciljeva utvrđenih u gore navedenoj točki (c), u obzir se treba uzeti sljedeće:

Kriteriji za reviziju trebaju uključivati strateške ciljeve koji proizlaze iz Uredaba (EZ) br. 178/2002 i (EZ) br. 882/2004 (uključujući jedinstveni integrirani višegodišnji nacionalni plan kontrole) i nacionalno zakonodavstvo.

Primarni fokus revizije trebaju biti kontrolne mjere koje se odnose na kritične točke kontrole u proizvodnom lancu/proizvodnim lancima. Naglasak se treba staviti na procjenu jesu li planirane mjere u mogućnosti ispostaviti dostatna jamstva u pogledu (a) sigurnosti gotovog proizvoda i (b) sukladnosti sa zahtjevima posebnih propisa o hrani i hrani za životinje te pravilima o zdravlju i dobrobiti životinja. Kako bi se to postiglo, revizija(e) se treba, tamo gdje je to moguće, proširiti mimo i preko administrativnih granica.

6.2. *Izvještavanje o reviziji*

Revizorska izvješća trebaju sadržavati jasne zaključke koji proizlaze iz revizorskih nalaza i, prema potrebi, preporuke:

— *Zaključci* se trebaju odnositi na udovoljavanje planiranim mjerama, učinkovitost provedbe i prikladnost planiranih mjera za postizanje navedenih ciljeva, prema potrebi. Oni trebaju biti temeljeni na objektivnim dokazima. Posebice, ako se zaključi izvode na temelju prikladnosti planiranih mjera za postizanje navedenih ciljeva, dokaze je moguće dobiti sakupljanjem i analizom rezultata iz nekoliko revizija. U tom slučaju zaključci trebaju prelaziti granice pojedinih ustanova, jedinica tijela ili tijela,

— *Preporuke* se trebaju odnositi na konačan rezultat kojeg treba postići, a ne na načine ispravljanja nesukladnosti. Preporuke se trebaju temeljiti na razumnim zaključcima.

6.3. *Praćenje rezultata revizije*

Prema potrebi, revidirani subjekt treba sastaviti plan djelovanja i dostaviti ga. On treba predložiti vremenski rok za provedbu popravnih i preventivnih radnji koje se odnose na bilo koji nedostatak koji je utvrdila revizija ili program revizije. Revizorski tim treba procijeniti prikladnost plana djelovanja i može biti uključen u provjeru njegove kasnije provedbe:

— *Plan djelovanja* revizorskom timu omogućuje procjenu jesu li predložene popravne i preventivne radnje dostatne za provođenje preporuka revizorskog izvješća. Plan djelovanja treba uključiti određivanje prioriteta na temelju rizika i vremenski rok za dovršenje popravnih i preventivnih radnji. Zadovoljavajućim se može smatrati široki raspon različitih planova djelovanja. Revidirani subjekt treba odabrati između različitih dostupnih mogućnosti,

— *Popravne i preventivne radnje* ne smiju biti ograničene samo na rješavanje specifičnih tehničkih zahtjeva već trebaju, prema potrebi, uključiti mjere koje obuhvaćaju cjelokupan sustav (primjerice komunikaciju, suradnju, koordinaciju, pregledavanje i tijek kontrolnih procesa, i tako dalje). Revidirani subjekt treba provesti analizu uzroka bilo kakvih nesukladnosti kako bi se odredila najučinkovitija popravna i preventivna radnja. Bilo kakve razlike u mišljenju između revidiranog subjekta i revizorskog tima trebaju se razriješiti,

— *Zatvaranje*: Treba uspostaviti mehanizme koji osiguravaju da su planovi djelovanja primjereni i da su popravne i preventivne radnje učinkovito i pravovremeno izvršene. Postupci za provjeru zatvaranja plana djelovanja trebaju se dogovoriti između revidiranog subjekta i revizorskog tima.

6.4. *Rezultati revizije i primjena najboljih praksi*

Implikacije revizorskih nalaza za druge sektore i područja trebaju se uzeti u obzir, posebno u državama članicama u kojima su kontrole delegirane većem broju nadležnih tijela ili su decentralizirane. Posebice, treba širiti primjere najbolje prakse. U tu svrhu izvješća trebaju biti dostupna drugim sektorima i područjima unutar države članice ili Komisije. Rezultati revizije također se trebaju uzeti u obzir prilikom planiranja revizorskih programa i u kontekstu pregleda jedinstvenog integriranog višegodišnjeg nacionalnog plana kontrole.

6.5. *Resursi*

Države članice trebaju osigurati da nadležna tijela imaju dovoljno provedbenih ovlasti i mogućnosti unutar primjerenog tijela kako bi uspostavila, provela ili održala učinkoviti sustav revizije.

Ljudski i ostali resursi potrebni za upravljanje, praćenje i pregledavanje revizorskog procesa trebaju biti dostupni, držeći na umu da sva nadležna tijela i njihove kontrolne djelatnosti trebaju biti revidirani tijekom razdoblja koje nije duže od pet godina. Opće smjernice o resursima potrebnim za revidiranje nalaze se u ISO 19011. Kako bi se stekla nužna stručnost za ispunjavanje svrhe i cilja revizije i revizorskog programa, revizorski tim može uključiti bilo koju kombinaciju revizora općeg znanja i vještina, posebnih tehničkih znanja i vještina te tehničke stručnjake. Treba voditi računa o osiguranju objektivnost i neovisnosti revizorskog tima, posebno ako su potrebni tehnički stručnjaci. U tu svrhu, rotacija revizora i/ili revizorskih timova može pomoći u postizanju tog cilja.

6.6. *Stručnost revizora*

Stručnost revizora i kriteriji za odabir trebaju se odrediti pod sljedećim rubrikama:

— opća znanja i vještine – revizorska načela, procedure i tehnike: upravljačke/organizacijske vještine,

— posebna tehnička znanja i vještine,

— osobne karakteristike,

— obrazovanje,

— radno iskustvo,

— revizorska obuka i iskustvo.

Presudno je uspostaviti mehanizam koji će osigurati dosljednost revizora i održavanje njihove stručnosti. Sposobnosti koje se zahtijevaju od revizorskih timova variraju ovisno o području koje se revidira unutar sustava kontrole ili nadzora. U pogledu posebnih tehničkih znanja i vještina koje se od revizora zahtijevaju, treba se uzeti u obzir potrebna obuka za službenike koju provode službene kontrole (poglavlje 1. Priloga II. Uredbi (EZ) br. 882/2004).